

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

Phát triển đô thị bền vững tại Hà Nội: Cần tiếp cận từ góc độ sinh thái và xã hội

Hà Nội, 29/05/2024 – Đa số người dân sinh sống tại khu vực bờ vờ sông Hồng thuộc quận Hoàn Kiếm, Hà Nội mong muốn cải tạo khu vực này thành không gian công cộng như sân chơi, khu tập thể dục thể thao, đường dạo ven sông, khu sinh thái hoặc vườn rừng. Nhiều người sẵn sàng tham gia vào hoạt động cải tạo không gian, vệ sinh môi trường dưới các hình thức khác nhau từ việc tổng vệ sinh môi trường hàng tuần, tham gia truyền thông, đến việc giám sát và báo cáo hành vi gây ô nhiễm môi trường. Mong muốn và sự sẵn sàng tham gia của người dân là cơ sở quan trọng để chính quyền địa phương cùng cộng đồng dân cư đưa ra các giải pháp cải tạo tổng thể khu vực bờ vờ sông Hồng nhằm đóng góp vào sự phát triển kinh tế, xã hội, văn hóa và môi trường của Hà Nội.

Những phát hiện nghiên cứu trên đã được chia sẻ tại Toạ đàm chuyên đề **“Tiếp cận sinh thái và xã hội trong việc thúc đẩy đô thị bền vững và dung hợp: Sự tham gia của các bên liên quan từ kinh nghiệm ở Hà Nội”** do Mạng lưới Vì một Hà Nội đáng sống (VMHNĐS) và Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) tại Việt Nam tổ chức vào sáng ngày 29 tháng 4.

Nghiên cứu khảo sát môi trường và sử dụng không gian bờ vờ sông Hồng khu vực phường Phúc Tân và phường Chương Dương, quận Hoàn Kiếm được Mạng lưới Vì một Hà Nội đáng sống (VMHNĐS), Khoa Kiến trúc và Quy hoạch, Đại học Xây dựng Hà Nội, và GreenHub thực hiện trong thời gian qua với sự hỗ trợ của UNDP tại Việt Nam từ nguồn tài trợ của Bộ Ngoại giao và Thương mại Úc (DFAT). Báo cáo phản ánh thực trạng môi trường và kỳ vọng của người dân về cách thức phát triển vùng bờ vờ một cách bền vững và giới thiệu một số kinh nghiệm tốt nhằm đóng góp vào mục tiêu phát triển đô thị bền vững của Hà Nội.

Kết quả nghiên cứu cho thấy, tình hình môi trường khu vực bờ vờ đang ở mức ô nhiễm nghiêm trọng với khối lượng lớn chất thải rắn tích tụ chõng chất qua nhiều năm cùng nhiều cống xả nước thải lộ thiên, chưa được xử lý, bốc mùi hôi thối, ảnh hưởng trực tiếp đến cuộc sống của đa số người dân và cần có giải pháp tổng hợp để cải thiện. Theo kết quả phỏng vấn 308 người dân trên địa bàn khảo sát, có tới 59% cho biết họ bị ảnh hưởng bởi nguồn ô nhiễm đến từ chất thải, 21% bị ảnh hưởng bởi nguồn ô nhiễm từ nước thải và 25% bị ảnh hưởng bởi nguồn ô nhiễm từ khí thải. Chất thải rắn, chất thải nhựa, và nước thải sinh hoạt không được xử lý cũng là những nguyên nhân chính khiến diện tích xanh lớn ở sát trung tâm thành phố Hà Nội chưa được tận dụng cho sự phát triển bền vững của địa phương.

Người dân tham gia khảo sát cũng cho biết họ sẵn sàng tham gia quản lý môi trường khi khu vực bờ vờ được cải tạo. Có tới 76% số người trả lời cho biết họ quan tâm và sẵn sàng tham gia vào hoạt động vệ sinh môi trường dưới các hình thức khác nhau, từ việc tổng vệ sinh môi trường hàng tuần, tham gia truyền thông nâng cao nhận thức cộng đồng, đến giám sát và báo cáo hành vi vi phạm.

Bên cạnh đó, nhu cầu sử dụng không gian công cộng của người dân khu vực bờ vờ sông Hồng là rất lớn và đa dạng. Có tới 82% số người trả lời cho rằng không gian công cộng là quan trọng hoặc rất quan trọng đối với cuộc sống của họ. Tuy nhiên, số lượng và chất lượng công trình công cộng tại khu vực đang rất hạn chế, nhỏ hẹp và khó tiếp cận, đặc biệt đối với các nhóm đối tượng người già, người khuyết tật, người có sức khỏe yếu.

Khi được hỏi về mong muốn cải tạo không gian bờ vờ, đa số mong muốn có sân chơi, khu tập thể dục thể thao, đường dạo ven sông, khu sinh thái hoặc vườn rừng. Trong các cuộc phỏng vấn sâu, người dân trong khu vực khảo sát đều nhấn mạnh đến giá trị của bờ vờ là tự nhiên, gồm thảm thực vật, chim và sóc. Nhiều người cho rằng cần ưu tiên giữ gìn vì đây là tài sản quý không chỉ của bờ vờ mà còn của thành phố Hà Nội.

Chia sẻ về kết quả nghiên cứu khảo sát, **Ông Lê Quang Bình**, điều phối viên mạng lưới Vì một Hà Nội Đáng Sống cho biết: *“Nghiên cứu này được thực hiện nhằm cung cấp một cái nhìn tổng quan hơn về cách quản lý môi trường thông qua cải tạo không gian với sự tham gia của cộng đồng. Nghiên cứu này cũng là một thực hành dung hợp xã hội khi có sự tham gia của cơ quan quản lý địa phương, người dân, sinh viên, giảng viên, chuyên gia các ngành như quy hoạch, sinh thái, môi trường, xã hội. Điều này đảm bảo kết quả khảo sát tích hợp được nhiều góc nhìn khác nhau, từ đó đưa ra giải pháp triệt để và dung hợp hơn.”*

Từ tình hình thực trạng môi trường, kinh tế, xã hội tại bờ vờ sông Hồng, nhóm nghiên cứu đề xuất một số kiến nghị, gợi ý cho Ủy ban nhân dân quận Hoàn Kiếm và phòng Tài nguyên và môi trường về quản lý môi trường và cải tạo không gian xanh nhằm bảo tồn sinh thái, tăng diện tích không gian công cộng cho người dân. Các giải pháp được đưa ra dựa trên một số kinh nghiệm quốc tế về không gian công cộng, kết hợp với các yếu tố đặc thù của khu vực bờ vờ, cũng như hành lang pháp lý và chiến lược phát triển sông Hồng của thành phố Hà Nội.

Tiến sĩ, kiến trúc sư Phạm Anh Tuấn, thành viên của nhóm nghiên cứu nhấn mạnh: *“Bờ vờ là vùng đất ven sông Hồng được sử dụng như một hành lang thoát lũ, bảo vệ Hà Nội và đang bị ô nhiễm môi trường không khí, đất và nước nghiêm trọng. Nhưng đây cũng là khu vực có nhiều tiềm năng cho phát triển không gian công cộng sinh thái ven sông nhằm thoả mãn nhu cầu hoạt động của cộng đồng dân cư. Giải quyết triệt để được vấn đề ô nhiễm môi trường của khu vực, từ đó đưa sông Hồng hồi sinh trở lại với vai trò trung tâm và là hành lang sinh thái có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với Hà Nội.”*

Phát biểu tại tọa đàm, **Bà Sabina Stein**, Trưởng phòng Quản trị và Tham gia, Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) tại Việt Nam chia sẻ: *“Chúng tôi đồng tình với kỳ vọng của người dân về việc biến bờ vờ sông Hồng trở thành một biểu tượng của phát triển bền vững, đóng góp vào sự thịnh vượng về kinh tế, xã hội và văn hóa của Hà Nội. Cùng với sự hỗ trợ của chính quyền Hà Nội và quận Hoàn Kiếm, chúng ta có thể biến tầm nhìn này thành hiện thực.”*

./.

Thông tin liên hệ:

Mạng lưới Vì một Hà Nội đáng sống (VMHNĐS)

- Lê Quang Minh
- Email: lequangminh@ecue.vn
- Điện thoại: 0367090888 (call/zalo)

Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) tại Việt Nam

- Trần Thị Vân Anh
- Email: tran.thi.van.anh@undp.org
- Điện thoại: 0363585842

Để tải tài liệu tọa đàm và báo cáo nghiên cứu, vui lòng truy cập đường link: <https://bit.ly/4by4OFv> hoặc quét mã QR phía trên